

# Obsah

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| <b>Obsah</b> .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | (5)  |
| <b>Contents</b> .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | (9)  |
| <b>I.1.1. Úvod</b> .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | (13) |
| <b>I.1.2. Introduction</b> .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | (16) |
| <b>I.2. Soupis pramenů a literatury</b> .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | (19) |
| I.2.1. Prameny .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | (19) |
| I.2.2. Vydané prameny .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | (19) |
| I.2.3. Literatura .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | (23) |
| <b>I.3. Použité zkratky</b> .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | (48) |
| I.3.1. Zkratky časopisů, sborníků, institucí a zkrácené citace .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | (48) |
| I.3.2. Ediční zkratky, zkratky termínů .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | (52) |
| I.3.3. Vysvětlivky.....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | (53) |
| Citace edice (53) – Textové poznámky v edicích (53)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |      |
| <b>I.4. Přehled tabulek</b> .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | (54) |
| <b>II.1. Diecézní synoda a statuta. Vymezení pojmů</b> .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | (55) |
| Diecézní synoda (56) – Právní základ (56) – Prameny (58) – Synodální a diecézní statuta (60)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |      |
| <b>II.2. Přehled publikovaných prací k tématice synod a synodálního zákonodárství v kontextu středovýchodní Evropy</b> .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | (63) |
| 1. Úvod (63) – 2. Postavení synodální tematiky v systému české historické vědy (64) – 3. Knižní pramenné edice (65) – 4. Knižní monografie (68) – 5. Kapitoly o synodách v syntézách (72) – 6. Konferenční sborníky věnované synodám a knižní výbory synodních studií (74) – 7. Studie a články (75). 7.1. Legátské, provinciální a diecézní synody v České koruně (75) – 7.2. Polské legátské, provinciální a diecézní synody (82) – 7.3. Synody v Prusích a v Pomoří (87) – 7.4. Legátské synody pro Uhry (a Polsko) a uherské diecézní synody (88) – 7.5. Katolické synody a husitství (89) – 8. Shrnutí (90) |      |
| <b>II.3. Církevní právo na Moravě ve středověku</b> .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | (92) |
| Počátky (92) – Jindřich Zdík (93) – Emancipace církve. Bruno ze Schauen-                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |      |



burku (95) – Kanonistická vzdělanost (96) – Kanonistické rukopisy (96) – Interrogatoria. Summae confessorum (97)

#### **II.4. Legátská a provinciální statuta promulgovaná pro olomouckou diecézi ..... (99)**

Legátská statuta (99) – Mohučská provinciální statuta (100) – Kodifikace z roku 1349 (101) – Další pražská provinciální statuta (102) – Arnoštova statuta (103) – Jenštejnova statuta (104) – Házmburkova statuta (106) – Příkazy používat provinciální statuta (107) – Rozšíření a užívání pražských statut (108) – Shrnutí (110)

#### **II.5. Středověké synody pražské, litomyšlské a vratislavské diecéze ..... (111)**

Periodizace. Počátky synod (111) – Frekvence synod (112) – Kroniky a životopisy o synodách (113) – Synodální kazatelé (114) – Termíny a místa konání synod, jejich délka (116) – Svolávání na synodu (118) – Svolavatelé synod, předsednictví na synodě (119) – Role katedrální kapituly (120) – Účastníci (120) – Průběh synody (122) – Obsah statut (125)

#### **II.6. Středověké synody olomoucké diecéze ..... (128)**

Periodizace (128) – Údajné synody Jindřicha Zdíka (128) – Protosynody Konráda z Friedberku a Bruna ze Schauenburku (129) – Pravděpodobné Brunovy protosynody (130) – Dětrichovy protosynody (132) – Charakter protosynod (133) – Synody 14. stol. (133) – Synody 15. stol. (137) – Frekvence konání (137) – Svolávání synod (138) – Termíny a místa konání (139) – Účastníci (140) – Synodální kázání (141)

#### **II.7. Středověká statuta olomoucké diecéze. Přehled a obecný popis..... (142)**

Synodální statuta (142) – Diecézní statuta v užším slova smyslu (143) – Zmínky o dílčích nedochovaných ustanoveních (144) – Forma dochování statut (144) – Dosavadní edice (145) – Ediční omyly (146) – Omyly v literatuře (148) – Diplomatický popis synodálních statut (149)

#### **II.8. Rukopisy s opisy moravských statut a užívání statut ..... (151)**

Uložení rukopisů, řetězce opisů (151) – Užívání statut (152) – Nařízení o užívání statut (155) – Vlastníci rukopisů, úřední kniha statut (156)

#### **II.9. Ustanovení moravských statut ..... (160)**

Správní a soudní záležitosti (160) – Život kléru (161) – Věroučné otázky. Cizí klerici. Kriminalita. Židé (162) – Svátky, svátosti, svátostiny, bohoslužby (163) – Vztah světské moci a církve (164) – Řehole. Vztah žebravých mnichů a farářů (165)

#### **II.10. Odkazy a citace v moravských statutech ..... (168)**

Odkazy: Bible. Graciánův dekret, papežské dekretály (168) – Provinciální statuta (169) – Synodální statuta (170) – Nesmyslné a neidentifikované



odkazy (172) – Citace: Bible. Literární památky. Corpus iuris civilis. (172)  
– Graciánův dekret, papežské dekretály (173) – Legátská statuta (174) –  
Provinciální statuta (174) – Synodální statuta (176)

**II.11. Shrnutí a závěr ..... (178)**

**III.1. Medieval synods of the Diocese of Olomouc ..... (183)**

Periodization (183). – Alleged synods of Henry Zdík's (183). – Conrad of Friedberg's and Bruno of Schaumburg's protosynods (184). – Bruno's probable protosynods (185). – Theodoric's protosynods (187). – The character of the protosynods (188). – 14th century synods (188). – 15th century synods (191). – Frequency of sessions (192). – Summoning the synods (194). – Periods and locations (194). – Participants (195). – Synodic sermons (197).

**III.2. Medieval statutes of the Olomouc Diocese. Review and comprehensible description ..... (198)**

Synodic statutes (198). – Diocesan statutes in the strict sense (199). – The form of the statutes' preservation (200). – Existing editions (202). – Editing errors (202). – Errors in literature (203).

**III.3. Manuscripts with copies of Moravian statutes and the usage of the statutes ..... (205)**

Storage of the manuscripts, chains of copies (205). – Usage of the statutes (206). – Owners of the statutes, the official book of statutes (207).

**IV.1. Katalog legátských a provinciálních statut platných na území olomoucké diecéze ..... (211)**

IV.1.1. Mohučská církevní provincie ..... (211)

IV.1.2. Pražská církevní provincie ..... (216)

IV.1.3. Texty, jejichž (provinciální) charakter není jednoznačný ..... (222)

**IV.2. Katalog středověkých synod a statut olomoucké diecéze ..... (223)**

IV.2.1. Protosynody 13. století ..... (223)

IV.2.2. Klasické diecézní synody ..... (227)

IV.2.3. Diecézní statuta nepublikovaná na synodě ..... (231)

**IV.3. Katalog rukopisů s opisy statut a dalších listin ..... (233)**

**IV.4. Katalog inskripcí článků statut z let 1318, 1349 a 1413 v rukopisech... (239)**

**V.1. Editio ..... (247)**

A. Statuta synodalia et dioecesana ..... (247)

A.I. Statuta dioecesana episcopi Brunonis de Schauenburg anno 1253 promulgata ..... (247)



|                                                                                                                                                          |              |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| A.II. Statuta synodalia episcopi Theoderici de Hradec anno 1282<br>promulgata .....                                                                      | (250)        |
| A.III. Statuta synodalia episcopi Conradi I. anno 1318 promulgata .....                                                                                  | (254)        |
| A.IV. Statuta synodalia episcopi Johannis VII. Volek anno 1349<br>promulgata .....                                                                       | (277)        |
| A.V. Statuta synodalia episcopi Johannis IX. Noviforensis anno 1380<br>promulgata .....                                                                  | (314)        |
| A.VI. Statuta synodalia Wenceslai, patriarchae Anthiocheni,<br>comendatorii perpetui ecclesiae et episcopatus Olomucensis,<br>anno 1413 promulgata ..... | (316)        |
| A.VII. Statuta dioecesana Jacobi de Bruna, vicarii generalis<br>in spiritualibus, anno 1419 promulgata .....                                             | (357)        |
| A.VIII. Statuta synodalia episcopi Conradi de Zvole anno 1431<br>promulgata .....                                                                        | (361)        |
| A.IX. Statuta dioecesana episcopi Prothasii de Boskovic anno 1461<br>promulgata .....                                                                    | (369)        |
| A.X. Statuta synodalia episcopi Stanislai I. Thurzo anno 1498<br>promulgata .....                                                                        | (393)        |
| B. Documenta synodos et statuta dioecesis Olomucensis tangentialia .....                                                                                 | (396)        |
| B.I. Litterae apostolicae de anno 1386 .....                                                                                                             | (396)        |
| B.II. Instrumentum publicum anno 1387 confectum .....                                                                                                    | (397)        |
| B.III. Instrumentum publicum anno 1388 confectum .....                                                                                                   | (400)        |
| B.IV. Litterae apostolicae de anno 1389 .....                                                                                                            | (404)        |
| B.V. Statuta visitationis anno 1392 promulgata .....                                                                                                     | (406)        |
| B.VI. Litterae convocationis synodi de anno [1498] .....                                                                                                 | (408)        |
| <b>V.2. Index rerum, personarum et locorum .....</b>                                                                                                     | <b>(410)</b> |
| <b>English summary .....</b>                                                                                                                             | <b>(434)</b> |

# Contents

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| <b>Contents</b> ( <i>in Czech</i> ).....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | (5)  |
| <b>Contents</b> ( <i>in English</i> ) .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | (9)  |
| <b>I.1.1. Introduction</b> ( <i>in Czech</i> ) .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | (13) |
| <b>I.1.2. Introduction</b> ( <i>in English</i> ) .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | (16) |
| <b>I.2. List of sources and literature</b> .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | (19) |
| I.2.1. Sources .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | (19) |
| I.2.2. Issued sources .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | (19) |
| I.2.3. Literature .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | (23) |
| <b>I.3. Used abbreviations</b> .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | (48) |
| I.3.1. Abbreviations of journals, collections, institutions and abridged<br>citations .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | (48) |
| I.3.2. Editorial abbreviations, abbreviations of terms .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | (52) |
| I.3.3. Explanatory notes .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | (53) |
| Citation of the edition (53) – Textual notes in editions (53)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |      |
| <b>I.4. List of tables</b> .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | (54) |
| <br><b>II.1. Diocesan synod and statutes. Term specifications</b> ( <i>in Czech</i> ) .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | (55) |
| Diocesan synod (56) – Legal platform (56) – Sources (58) – Synodic and<br>diocesan statutes (60)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |      |
| <b>II.2. Review of published works on the synods and synodic legislation<br/>in the context of Central-Eastern Europe</b> ( <i>in Czech</i> ) .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | (63) |
| 1. Introduction (63) – 2. Position of synodic issues in the system of Czech<br>historical science (64) – 3. Printed book source editions (65) – 4. Book mo-<br>nographs (68) – 5. Chapters on synods in syntheses (72) – 6. Conference<br>proceedings dedicated to synods and printed anthologies of synodic studies<br>(74) – 7. Essays and articles (75). 7.1. Legatine, provincial and diocesan sy-<br>nods in the Czech Crown (75) – 7.2. Polish legatine, provincial and diocesan<br>synods (82) – 7.3. Synods in Prussia and Pomerania (87) – 7.4. Legatine sy-<br>nods for Hungary (and Poland) and Hungarian diocesan synods (88) –<br>7.5. Catholic synods and the Hussite movement (89) – 8. Summary (90) |      |



|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |       |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
| <b>II.3. Canon law in Moravia in the Middle Ages</b> <i>(in Czech)</i> .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | (92)  |
| Origins (92) – Bishop Henry Zdík (93) – Church emancipation. Bishop Bruno of Schauenburg (95) – Canonical education (96) – Canonical manuscripts (96) – Interrogatoria. Summae confessorum (97)                                                                                                                                                                                                                                                |       |
| <b>II.4. Legatine and provincial statutes promulgated for the Olomouc diocese</b> <i>(in Czech)</i> .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | (99)  |
| Legatine statutes (99) – Mainz provincial statutes (100) – Codification of 1349 (101) – Other Prague provincial statutes (102) – Ernst's statutes (103) – Jenštejn's statutes (104) – Házmburk's statutes (106) – Orders to use provincial statutes (107) – Spread and use of the Prague statutes (108) – Summary (110)                                                                                                                        |       |
| <b>II.5. Medieval synods of the Prague, Litomyšl and Wrocław dioceses</b> <i>(in Czech)</i> .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | (111) |
| Periodization. Beginnings of synods (111) – Synod frequency (112) – Chronicles and biographies about synods (113) – Synodical preachers (114) – Dates and places of synod activity, their duration (116) – Summoning to synod (118) – Synod convenors, chairmanship at synod (119) – Cathedral chapter role (120) – Participants (120) – Synod proceeding (122) – Statute contents (125)                                                       |       |
| <b>II.6. Medieval synods of the Olomouc diocese</b> <i>(in Czech)</i> .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | (128) |
| Periodization (128) – Henry Zdík's alleged synods (128) – Conrad of Friedberg's and Bruno of Schaumburg's protosynods (129) – Bruno's probable protosynods (130) – Theoderic's protosynods (132) – The character of protosynods (133) – 14th century synods (133) – 15th century synods (137) – Session frequency (137) – The summoning of synods (138) – Periods and locations of sessions (139) – Participants (140) – Synodic sermons (141) |       |
| <b>II.7. Medieval statutes of the Olomouc diocese. Review and comprehensible description</b> <i>(in Czech)</i> .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | (142) |
| Synodic statutes (142) – Diocesan statutes in the strict sense (143) – References to nonextant provisions (144) – Form of the statutes' preservation (144) – Existing editions (145) – Editorial errors (146) – Errors in the literature (148) – Diplomatic description of synodic statutes (149)                                                                                                                                              |       |
| <b>II.8. Manuscripts with copies of Moravian statutes and usage of the statutes</b> <i>(in Czech)</i> .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | (151) |
| Storage of the manuscripts, chains of copies (151) – Usage of statutes (152) – Decrees on usage of the statutes (155) – Owners of manuscripts, official book of statutes (156)                                                                                                                                                                                                                                                                 |       |
| <b>II.9. Provisions of Moravian statutes</b> <i>(in Czech)</i> .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | (160) |



Administrative and judicatory matters (160) – Life in priesthood (161) – Catechismal issues; foreign clergymen; crime; the Jews (162) – Holidays; sacraments; services (163) – Relation between secular power and the church (164) – Monastic orders; relation between mendicant friars and priests (165)

## **II.10. References and citations in Moravian statutes** (*in Czech*) ..... (168)

References: The Bible. Gracian's Decretum, papal decretals (168) – Provincial statutes (169) – Synodic statutes (170) – Nonsensical and unidentified references (171) – Citations: the Bible. Literary relics. Corpus iuris civilis. (172) – Gracian's Decretum, papal decretals (173) – Legatine statutes (174) – Provincial statutes (174) – Synodic statutes (176)

## **II.11. Summary and conclusion** (*in Czech*) ..... (178)

## **III.1. Medieval synods of the Diocese of Olomouc** (*in English*) ..... (183)

Periodization (183). – Alleged synods of Henry Zdík's (183). – Conrad of Friedberg's and Bruno of Schaumburg's protosynods (184). – Bruno's probable protosynods (185). – Theodoric's protosynods (187). – The character of the protosynods (188). – 14th century synods (188). – 15th century synods (191). – Frequency of sessions (192). – Summoning the synods (194). – Periods and locations (194). – Participants (195). – Synodic sermons (197).

## **III.2. Medieval statutes of the Olomouc Diocese. Review and comprehensible description** (*in English*) ..... (198)

Synodic statutes (198). – Diocesan statutes in the strict sense (199). – The form of the statutes' preservation (200). – Existing editions (202). – Editing errors (202). – Errors in literature (203).

## **III.3. Manuscripts with copies of Moravian statutes and the usage of the statutes** (*in English*) ..... (205)

Storage of the manuscripts, chains of copies (205). – Usage of the statutes (206). – Owners of the statutes, the official book of statutes (207).

## **IV.1. Catalogue of legatine and provincial statutes valid on Olomouc Diocese territory** (*in Czech*) ..... (211)

## **IV.2. Catalogue of medieval synods and the statutes of the Olomouc Diocese** (*in Czech*) ..... (223)

### **IV.2.1. 13th century protosynods** ..... (223)

### **IV.2.2. Classic diocesan synods** ..... (227)

### **IV.2.3. Diocesan statutes non-published at the synod** ..... (231)



|                                                                                                                                                    |       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
| <b>IV.3. Catalogue of manuscripts with copies of statutes and other documents</b> ( <i>in Czech</i> ) .....                                        | (233) |
| <b>IV.4. Catalogues of inscriptions of articles in statutes from 1318, 1349 and 1413 in manuscripts</b> .....                                      | (239) |
| <b>V.1. Editio</b> ( <i>in Latin</i> ) .....                                                                                                       | (247) |
| A. Statuta synodalia et dioecesana .....                                                                                                           | (247) |
| A.I. Statuta dioecesana episcopi Brunonis de Schauenburg anno 1253 promulgata .....                                                                | (247) |
| A.II. Statuta synodalia episcopi Theoderici de Hradec anno 1282 promulgata .....                                                                   | (250) |
| A.III. Statuta synodalia episcopi Conradi I. anno 1318 promulgata .....                                                                            | (254) |
| A.IV. Statuta synodalia episcopi Johannis VII. Volek anno 1349 promulgata .....                                                                    | (277) |
| A.V. Statuta synodalia episcopi Johannis IX. Noviforensis anno 1380 promulgata .....                                                               | (314) |
| A.VI. Statuta synodalia Wenceslai, patriarchae Anthiocheni, comendatorii perpetui ecclesiae et episcopatus Olomucensis, anno 1413 promulgata ..... | (316) |
| A.VII. Statuta dioecesana Jacobi de Bruna, vicarii generalis in spiritualibus, anno 1419 promulgata .....                                          | (357) |
| A.VIII. Statuta synodalia episcopi Conradi de Zvole anno 1431 promulgata .....                                                                     | (361) |
| A.IX. Statuta dioecesana episcopi Prothasii de Boskovic anno 1461 promulgata .....                                                                 | (369) |
| A.X. Statuta synodalia episcopi Stanislai I. Thurzo anno 1498 promulgata .....                                                                     | (393) |
| B. Documenta synodos et statuta dioecesis Olomucensis tangencia .....                                                                              | (396) |
| B.I. Litterae apostolicae de anno 1386 .....                                                                                                       | (396) |
| B.II. Instrumentum publicum anno 1387 confectum .....                                                                                              | (397) |
| B.III. Instrumentum publicum anno 1388 confectum .....                                                                                             | (400) |
| B.IV. Litterae apostolicae de anno 1389 .....                                                                                                      | (404) |
| B.V. Statuta visitationis anno 1392 promulgata .....                                                                                               | (406) |
| B.VI. Litterae convocationis synodi de anno [1498] .....                                                                                           | (408) |
| <b>V.2. Index rerum, personarum et locorum</b> .....                                                                                               | (410) |
| <b>English summary</b> .....                                                                                                                       | (434) |